

**ခုခံအင်အား-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊
လီၤခါၣ်သးဝဲၤလီၤခါၣ်သ့ၣ်
ကီၢ်သူလုၤ
www.knuhq.org**

ခုခံအင်အား-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ အလံာ်ပုၣ်ယုၢ်ဆူကညီဒီခါၣ်ခူးကံၢ်စုအမူး

နံၤသီ - ကညီနံၣ် ၂၇၅၉ နံၣ်, လါခူးပဲၤ (၁၅) သီ
ခရံၣ်နံၣ် - ၂၀၂၀ နံၣ်, လါစဲးပထဘၢၣ် (၂) သီ

ကညီနံၣ် ၂၇၅၉ နံၣ်, လါခူးပဲၤ (၁၅)သီ, ခရံၣ်နံၣ် ၂၀၂၀ နံၣ်, လါစဲးပထဘၢၣ်(၂)သီ အနံၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲကညီကလုာ်အလုာ်အလၢ ထူသနူ တၢ်ကံၢ်စုအမူးအမုၢ်နံၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲကညီလုာ်လၢထူသနူတၢ်ကံၢ်စု “လါခူးကံၢ်စု” အမုၢ်နံၤအံၤ, ခုခံအင်အား-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ်ပပုၤကလုာ်ကညီဖိ ခဲလၢာ် ကအိၣ်ဒီး နီၢ်ခိၣ်သး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ, ကအိၣ်ဘၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ် ကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်တတၢ် တနီၤ, ကအိၣ်ဒီး ကညီကလုာ်အသးသဟီၣ်, သူးသ့ၣ်လၢကပီၤန့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤဘၣ်ထွဲ (Covid-19) တၢ်ဆါ ရၤလီၤအသးတၢ်ဂ့ၢ်အဖီခိၣ် ဒ်တၢ်ပာ်လီၤတၢ်ဘျၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်အသိး လၢတၢ်ကဘၣ်လုၤပိာ်မၤအီၤဒီး ကညီကလုာ်တၢ်ကံၢ်စုအမူးအမုၢ်နံၤအံၤ ပကဟ်ဖိၣ်ထီၣ်လိာ်သကိးပသးဒီး မၤလၢကပီၤသကိးအီၤန့ၣ် လီၤ.

တၢ်ကံၢ်စုအလုာ်အလၢထူသနူအံၤ, တဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဘျၢတၢ်ဘါအတၢ်စုာ်တၢ်နာ်ဘၣ်. တမ့ၢ်စုာ်ကိးလုာ်လၢထူသနူတခါလၢ အဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲစိဆၢကတီၢ်ခဲအံၤစုာ်ကိးဘၣ်. မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ပပုၤကညီက လုာ် မိာ်ပာ်ဖံဖုလၢပျၢတဖၣ် အတၢ်ဟဲလီၤစၢၤ, အလုာ်အလၢထူသနူလုာ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ် အယိ ကညီလုာ်လၢထူသနူတၢ်ကံၢ်စုအမူးအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤဝဲ လါခူးလါပဲၤအယိ ဘၣ်တၢ်ကိးန့ၢ်အမံၤလၢ လါခူးကံၢ်စုန့ၣ်လီၤ.

ကညီကလုာ် လုာ်လၢထူသနူတၢ်ကံၢ်စုအမူးအံၤ ကညီကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်ပတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအသိး ကညီကလုာ်အတၢ်လဲၤခိဖျိ တၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူဒီး တၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲလီၤဆိလိာ်သးအဖီခိၣ် အိၣ်ဆိး လီၤပြဲလီၤပြဲဝဲလၢ တၢ်လီၢ်အါတီၤဒီး ခိဖျိအိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ ရၤလီၤအသးသက့ၤဆးဒးအယိ, ကညီကလုာ် န့ၣ်စၢၤသ့ၣ်ဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖိယိဖိ, ဖံးဘူးညၣ်တံၢ် ဟဲက့ၤထံၣ်လိာ်ပာ်ဖိၣ်သကိးသး, ကံၢ်န့ၢ်လိာ်သကိးအစု လၢတၢ်သးခုအပူၤဒီး န့ၣ်ဖိထၢဖိလၢအိၣ်ယံၤလိာ်သး ခိဖျိ ဘၣ်ထွဲနီၢ်ခိ, နီၢ်သး အ (ကဝံကလၢ) ခံမံၤလၢာ် ကဟဲက့ၤပာ်ဖိၣ်လိာ်က့ၤသးဝဲ ပကညီကလုာ်, ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ် ယုာ်ဒီးဖံးဘူးညၣ်တံၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အနီၢ်ခိ နီၢ်သး အကဝံကလၢသ့ၣ်တဖၣ် ကဟဲက့ၤအိၣ်က့ၤဒီးအဝဲသ့ၣ်, တၢ်အဲၣ်ကလုာ်သးသဟီၣ်ဒီး တၢ်ယုၢ်တၢ်ဖိး အဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်တခုထီၣ်ဒီးမၤပျါထီၣ်က့ၤ တၢ်အကံၢ်အစိအမူးတခါန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပမ့ၢ်ကညီတကလုာ်အသိး ကညီကလုာ်စာဖိုင်တဖၣ်ဒီး ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်သး ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်ဒီး မိာ်ပာ်ဖံဖု တဖၣ်, သ့ၣ်က့ၤသးပုၤတဖၣ်ဒီး ခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကတီၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ, သိၣ်လီၤသီလီၤဝဲဒီး မာ်လိာ်ထွဲ အဝဲသ့ၣ်လၢ ခိဖျိတၢ်ကံၢ်စုက့ၤကလၢအံၤ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤပျါထီၣ်က့ၤ တၢ်ယုၢ်တၢ်ဖိး, တၢ်သးတဖျါၣ်ယိ, တၢ်အဲၣ် တၢ်ကွဲလိာ်သးအက့ၢ်အဂီၢ်အတၢ်ပနီၣ်အမူးဖးဒိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပပုၤကလုာ်ကညိဖိအိၣ်ဆိးလၢ ကီၢ်ပူၤ, ကီၢ်ချၢ လၢတၢ်လီၢ်ကိးပူၤဒဲး, ကဟံၣ်ဖိၣ် ထီၣ်လိာ်သကိးအသး လၢအသန့ၣ်ဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ် ပကညိလုာ်လၢထူၤသန့ၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်အံၤ ဒ်ပမ့ၢ်ကညိ တက လုာ်အသိး ပကသ့ဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်လိာ်သကိးပသးဒီး ပၤယၢ်မၤဖျါထီၣ်က့ၤ ကညိလုာ်လၢထူၤသန့ၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ကံၢ်စုအမူးအံၤယူၤဖိးဖိးန့ၣ်တက့ၢ်.

လၢခူးကံၢ်စု အမူးအပူၤ တၢ်စူးကါဝဲဒၣ် တၢ်ပနီၣ် တၢ်ပိးတၢ်လီၢ် နွံမံၤ လၢအမ့ၢ်ဝဲ, မ့ၤတၢ်ဒုၣ်, ပအံ, တက့ၢ်, ကထံ (ထံပိာ်), ဖိဂံၢ်ဝါ, ထံ ဒီး လုာ်ဝါတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်လၢ, အအိၣ်ဒီးအခိပညိဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ် လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် ကညိကလုာ်အက့ၢ် အဂီၤလၢ အမ့ၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ယူၤအိၣ်ဖိး, တၢ်သးတီ, တၢ်သးဆူၣ်, တၢ်သးစွံကတုၤ, တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်သးန့ၣ်, တၢ်ကျဲးစး, တၢ်အဲၣ်ပုၤကလုာ်, တၢ်ဟံၣ်ဒိၣ်ပာ်ကဲပတၢ်မ့ၢ်တၢ်, တၢ်န့ၣ် န့ၣ်အီၤသ့, တၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤသး, တၢ်အဲၣ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပပုၤကလုာ်အက့ၢ်ဂီၤ အသူး အသ့ၣ်လၢကပီၤတဖၣ်အံၤ အိၣ်စံာ်အိၣ်ကျၢၤသ့ဝဲဒၣ်ထဲလၢ ပပုၤကလုာ်တဂၤဘၣ်တဂၤစ့ၣ်စ့ၣ် အတၢ်သ့ အဲၣ်ကတီၤ, ဟံးယၢ်ဒီးစူးကါအီၤအတၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ လုာ်လၢထူၤသန့ၣ်လၢအမ့ၢ် လၢခူးကံၢ်စုအမူးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ထွဲ တၢ်ဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်က့ၤ တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ယူၤတၢ်ဖိးအပူၤ, ပဝဲကညိကလုာ်အံၤ ဒ်ပမ့ၢ်ပုၤတကလုာ်အသိး, ပကလုာ်အသူးအသ့ၣ်အလၢကပီၤ, လုာ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, လုာ်လၢထူၤသန့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပုၤတကလုာ် ဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်, ပာ်လုာ်ဟံၣ်ပူၤဝဲဒီးဒ်သိးကအိၣ်ဂၢ်ကျၢၤခၢၣ်သန့ၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်ပၤဟံၣ်ယၢ်အီၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢ ပကဘၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးအီၤန့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိး ပကပၤယၢ်မၤဖျါထီၣ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤကန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ဒ်ပမ့ၢ်ပုၤတကလုာ်အသိး ပပုၤက ညိကလုာ်အဘၣ်အတီၢ် ကညိကလုာ် ကဘၣ်မၤဖျါထီၣ်ဝဲ, ကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးဒီးနီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညိၣ် ပၤလီၤသး အခွဲးအယၢ်ကန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရဲဒိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤ ကညိဒီကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ လၢအပုၤကလုာ် အတၢ်မုာ်လၢကွၢ်စိအဂီၢ်, ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်မိၢ်န့ၣ်သးလီၤကန့ၢ်အဂီၢ် ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်သဘၣ် သဘၣ်အစၢ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဘျါရဲက့ၤအီၤလၢ တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲၤ ခိဖျိတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးသး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးလၢခံကတၢ်အတၢ်အိၣ်သး တၢ်လၢပမိၢ်န့ၣ်သးလီၤလၢအမ့ၢ် ပနီၢ်ကစၢ် ပဘျုးပတီၢ် ပတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပၤလီၤသးအဂီၢ် တၢ်ကဆဲးလဲၤအီၤခိဖျိ တၢ်ထံၣ်လိာ် တၢ်ပိၣ်သကိးအီၤလၢ ထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျဲၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ လၢတၢ်ထံၣ်လိာ် အိၣ်သကိးတၢ်ဖိးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤအပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢကဘၣ်တၢ်စံးကတီၤသကိးအီၤန့ၣ် ပုၤလၢကြၢးပၣ် ယုာ်ဝဲလၢ တၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၤသကိး ဘၣ်ထွဲ Stakeholder သ့ၣ်တဖၣ် အထံရူၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ဟံၣ်သး မ့ၢ်တၢ်လၢအရဲဒိၣ်ဝဲအသိး, ကဘၣ်အိၣ်ဝဲဒီးထံရူၢ်ကီၢ်သဲးတၢ်ဟံၣ်သးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်-ကညိဒီကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢအံၤ ကညိထံဖိကီၢ်ဖိကမျၢၢ်ခဲလၢာ် အတၢ်မိၢ်န့ၣ်သးလီၤ, တၢ်မုာ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်ကလၢပုၤထီၣ်အဂီၢ် ဒီးထံရူၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်မုာ်လၢကွၢ်စိကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးတစုန့ၣ် မ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ဒီးဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ် ပပုၤကလုာ်လၢလံာ်ဟ့ၣ်ယုာ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်-ကညိဒီကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ
လီၢ်ခၢၣ်သး